

**Návrh kandidátky na členství v předsednictvu
Grantové agentury České republiky**

Příjmení, jméno, tituly	RNDr. Alice Valkárová, DrSc.
Datum narození	30.1.1947
E-mail, telefon	alice.valkarova@mff.cuni.cz
Navrhovatel adresa, kontakt	Univerzita Karlova Rektorát - Odbor pro vědu a výzkum Ovocný trh 560/3-5 116 36 Praha 1 Tel.: 224 491 440
Návrh kandidátky současně na předsedkyni GA ČR (ano – ne)	ano
Příjmení, jméno a podpis navrhovatele	 <hr/> Prof. MUDr. Tomáš Zima, DrSc., MBA

Příloha č. 1: odborný životopis (cca 2 stránky formátu A4)

Příloha č. 2: přehled nejvýznamnější publikační nebo odborné činnosti (cca 1 stránka formátu A4)

Příloha č. 3: přehled nejvýznamnějších výsledků v oblasti řízení výzkumu, zejména základního (max. 3 stránky formátu A4)

Příloha č. 4: další aktivity jako např. studijní pobyty, přednášková činnost, členství ve vědeckých společnostech a radách apod. (cca 1 stránka formátu A4)

Příloha č. 5: písemný souhlas kandidátky s členstvím v předsednictvu a písemný souhlas nebo nesouhlas s případnou funkcí předsedy GA ČR (viz příložený vzor formuláře)

Příloha č. 6: doporučení navrhovatele (důvody doporučení, např. vědecké renomé, manažerské zkušenosti, morální vlastnosti, schopnosti týmové práce apod.)

Příloha č. 7: stručná koncepce návrhu o působení v předsednictvu GA ČR, vypracovaná a podepsaná kandidátkou (v rozsahu do 10 stránek formátu A4)

Příloha č. 1

Odborný životopis

RNDr. Alice Valkárová, DrSc

V r. 1970 jsem absolvovala Matematicko-fyzikální fakultu UK, obor **Jaderná fyzika**, název mé diplomové práce byl „**Zkoumání přímé tvorby párů elektrony a pozitrony**“. V r. 1972 jsem získala titul RNDr. za práci "**Studium přímé tvorby párů elektrony a pozitrony v bublinové komoře**". Obě tyto práce byly publikovány v impaktovaném časopise Nuclear Physics B.

Od r. 1970 jsem zaměstnána na MFF UK, v současné době jako vědecký pracovník.

V únoru r. 1973 jsem byla vyslána k dlouhodobému pobytu do Spojeného ústavu jaderných výzkumů (SÚJV) v Dubně (SSSR). Během pobytu jsem se podílela jednak na nabírání experimentálních dat interakcí protonů a antiprotonů s energií 22 GeV ve vodíkové bublinové komoře, jednak na analýze těchto dat. V r. 1980 jsem obhájila v SÚJV kandidátskou disertační práci na toto téma (**Studium korelací v interakcích antiprotonů a protonů při energii 22 GeV**) a vrátila se na své pracoviště do Prahy. V r. 1982 byla mně a kolektivu udělena Vědeckou radou SÚJV **Druhá cena SÚJV** za práce „**Studium antiproton-protonových interakcí při 22.4 GeV**“.

Od r. 1986 jsem začala pracovat na stavbě experimentálního zařízení H1 budovaného na urychlovači elektronů a protonů HERA v laboratoři DESY v Hamburku. V té době to byl jediný collider elektronů a protonů s nejvyšší dosaženou energií. Podílela jsem se v Praze na stavbě kalorimetru s tekutým argonem a to jak přípravou návrhů čtecích elektrod na počítači, tak i na samotné výrobě elektrod. Čtecí elektrody byly potom odeslány do Německa a Francie a tam zkompletovány. Za zmínku stojí, že vklad československé skupiny (skládající se z MFFUK, FZÚ ČSAV a Fyzikálního ústavu v Košicích) byl tehdy ohodnocen na 3.5 miliónů DM, kalorimetr patřil k nejstabilnějším zařízením experimentu a úspěšně pracoval až do konce nabírání dat v r. 2007.

Od r. 1992 jsem se zúčastňovala směn při nabírání dat interakcí elektronů s energií 27 GeV s protony o energii 920 GeV a také analýzy těchto dat. Během celé doby činnosti experimentu H1 jsem strávila v laboratoři v DESY dvakrát po jednom roku pobytu a několik tříměsíčních pobytů, celkem více než 3 roky. Zabývala jsem se zejména studiem tzv. fotoprodukce a pak také difrakce, své výsledky a výsledky experimentu jsem prezentovala v publikacích a na mnoha mezinárodních konferencích a workshopech (viz Příloha č.4). Vzhledem k našemu významnému vkladu do konstrukce kalorimetru jsem od r. 1990 do r.1992 reprezentovala pražské fyziky v Calorimetry board, který měl na starosti koordinaci prací na kalorimetru a to jak technické otázky, tak i počítačovou simulaci samotného kalorimetru.

Po r. 2000 jsem vytvořila v Ústavu částicové a jaderné fyziky MFFUK skupinu, která se zabývá difrakční fyzikou a která byla zejména v posledních letech, hlavně díky práci mých PhD studentů, velmi oceňována v rámci experimentu H1. Mezi nejzajímavější zjištění naší skupiny patří např. to, že se podařilo potvrdit v difrakčních fotoprodukčních ep interakcích narušení (v QCD jinak univerzálně platného) pravidla faktorizace (viz práce 1,2,4,7 a 8).

V r. 2001 jsem obhájila na MFFUK doktorskou práci DrSc. na téma „**Diffraction and Photoproduction at HERA**“.

Od r. 2009 do r. 2012 jsem byla členkou Výkonného výboru (**Executive committee**) experimentu H1 v DESY v Hamburku.

Pedagogická činnost:

V 80tých letech jsem učila na MFFUK v praktikách z obecné i jaderné fyziky. Po dva roky jsem přednášela Experimentální metody subjaderné fyziky a více než 10 let organizuji Proseminář z jaderné a subjaderné fyziky. Do r. 2000 jsem byla členkou zkušební komise pro Soubornou zkoušku z fyziky na MFFUK, od r. 2000 jsem členkou a později místopředsedkyní komise pro státní závěrečné zkoušky bakalářského studia na MFFUK. Jsem také hlavním řešitelem projektu Studentský výzkum v částicové a subjaderné fyzice (SVV na UK) od r. 2010.

Vedení studentů: 3 bakalářské práce, 9 diplomových prací, 7 PhD prací.

Z mých studentů je Dr. Ivan Králik vedoucím Oddělení subjaderné fyziky v Ústavu experimentální fyziky v Košicích, Dr. Marek Taševský je zaměstnán ve FZÚ AV ČR a je členem ECFA (European Committee for Future Accelerators), Dr. David Šálek získal fellowship do laboratoře v CERNu a je nyní zaměstnán v NIKHEF v Amsterdamu, Dr. Richard Polifka je zaměstnán na Universitě v Torontu a letos získal rovněž fellowship v CERNu, Dr. Karel Černý je nyní zaměstnán na ÚČJF MFFUK, Radek Žlebčík obhájil PhD a strávil 3 měsíce na stipendiu na Univerzitě v Lundu, Mgr. Markéta Jansová studuje nyní jako PhD studentka ve Strassbourgu.

Jsem autorkou nebo spoluautorkou **272 původních vědeckých prací** (z nich dvě pod mým původním jménem Mátlová), na které je víc než **10300 citací** (Web of Science -bez autocitací), **h-index 56**.

Strukturovaný životopis

RNDr. Alice Valkárová, DrSc.

Narozena: 30. 1. 1947 v Brně

Bydliště: Větrná 4/821, Praha 8

Stav: vdaná

Vzdělání: 1953-1965 základní a středoškolské v Olomouci a Ostravě

1965-1970 Matematicko-fyzikální fakulta UK, obor jaderná fyzika

1972 obhajoba a získání titulu RNDr. (MFF UK, Praha)

1980 obhajoba a získání titulu CSc. (Spojený ústav jaderných výzkumů, Dubna, SSSR)

2001 obhajoba a získání titulu DrSc. (MFF UK Praha)

Zaměstnání: 1970- dosud MFF UK

Zahraniční pobyty: 1973-1980 Spojený ústav jaderných výzkumů, Dubna, SSSR

1988 – 3 měsíce, Rutherford Appleton Laboratory, Abingdon, Británie

1990-1991 laboratoř Deutsches Elektronen Synchrotron (DESY) Hamburk

1992-1995 několik tříměsíčních pobytů v DESY, Hamburk

1996-1997 laboratoř Deutsches Elektronen Synchrotron (DESY) Hamburk

Členství v organizacích: **Jednota českých matematiků a fyziků**, zasloužilý člen, členka Předsednictva
výboru 2006-2014

Česká fyzikální společnost, místopředsedkyně, 2006-2014 předsedkyně

Evropská fyzikální společnost (EPS) od r. 2006

Institute of Physics (Británie), Fellow od r. 2008

Sdružení českých výtvarníků

Členství v hodnotících orgánech: **Grantová agentura ČR** – předsedkyně panelu P203-Jaderná a

částicová fyzika, fyzika plazmatu a nízkých teplot, od r. 2013

předsedkyně Oborové komise přírodních věd, od r. 2013

European Research Council – členka panelu PE2 Fundamental

Properties of Matter, od r. 2012

Vědecká rada Přírodovědecké fakulty v Hradci Králové

Vedení studentů: : 3 bakalářské práce, 9 diplomových prací, 7 PhD prací

Jazykové znalosti: ruština, angličtina – pokročilá

němčina, španělština, polština – částečná

Ocenění: 1982 - druhá cena SÚJV za práci: „Studium antiproton-protonových interakcí při 22.4 GeV“.

2015 – cena Milady Paulové udělované MŠMT za celoživotní přínos v oblasti fyziky

Odborné publikace: 272 publikací v mezinárodních impaktovaných časopisech,

počet citací 10300 (bez autocitací), h-index 56

Zájmy: kreslení a malování, sport (plavání, turistika), zahrada

Příloha č. 2

Publikační a odborná činnost

RNDr. Alice Valkárová, DrSc

Jsem autorkou nebo spoluautorkou 272 původních vědeckých prací, (z nich dvě pod mým původním jménem Mátlová), na které je víc než 10300 citací (Web of Science -bez autocitací), h-index 56. Uvádím některé vybrané publikace za posledních 5 let:

1.Title: Low x and diffraction at HERA

Author: Alice Valkárová, **Proceedings of Workshop, Protvino, 2015, C14-06-23.7.**

2.Title: Factorization breaking in diffraction,

Author:A.Valkarova , Published in **Int.J.Mod.Phys. A30 (2015) 08, 1542001**

3.Title: Diffractive Dijet production with a Leading Proton in ep Collisions at HERA,

Authors: H1 Collaboration, Andreev V.,A.Valkarova et al, **JHEP05 (2015) 056**

4.Title: Measurement of Dijet Production in Diffractive Deep-Inelastic ep Scattering at HERA

Authors: H1 Collaboration, Andreev V...A.Valkarova,et al., **JHEP 1503 (2015) 092**

5.Title: [Factorisation breaking in diffractive dijet photoproduction at HERA?](#)

Author(s): Zlebcik, Radek; Cerny, Karel; Valkarova, Alice

Source: **EPJ C71, 1741,(2011)**

6.Title: [Measurement of dijet production in diffractive deep-inelastic scattering with a leading proton at HERA](#)

Author(s): Aaron, F. D.; Alexa, C.; Andreev, V.;Valkarova A. et al.

Group Author(s): H1Collaboration

Source: **EPJ C72 1970 (2012)**

7.Title: [Measurement of the diffractive longitudinal structure function F-L\(D\) at HERA](#)

Author(s): Aaron, F. D.; Alexa, C.; Andreev, V.; Valkarova A.et al.

Group Author(s): H1 Collaboration

Source: **EPJ C71 1836(2011)**

8. Title:Diffractive Dijet Photoproduction in ep Collisions at HERA,

Authors: F.D.Aaron...A.Valkarova..et al.....

Source: **EPJ C70 15 (2010)**

9 Title: Factorisation in diffraction, A.Valkarova

NUCLEAR PHYSICS B-PROCEEDINGS SUPPLEMENTS, 25 (2010)

Příloha č. 3

Přehled nejvýznamnějších výsledků v oblasti řízení výzkumu

RNDr. Alice Valkárová, DrSc

Od r. 2005 jsem pracovala jako členka podoborové komise České grantové agentury a od r. 2006 jako členka Oborové komise pro přírodní vědy, do r. 2008 jako předsedkyně Podoborové komise Fyzika GAČR.

V letech 2009–2010 jsem působila v hodnotícím panelu **P203 GAČR** – Atomová, jaderná a částicová fyzika, fyzika nízkých teplot. Byla jsem zvolena předsedkyní tohoto panelu a tuto funkci jsem vykonávala do r. 2010. Po dvouleté přestávce jsem začala pracovat v r. 2013 opět jako předsedkyně panelu **P203 GAČR** a v témže roce jsem byla zvolena předsedkyní **Oborové rady OK2 (Přírodní vědy) GAČR**. Předsedkyní OK2 jsem byla zvolena opětovně v r. 2015 a tuto funkci vykonávám dosud.

Od r. 2006 do r. 2014 jsem byla předsedkyní **České fyzikální společnosti** a členkou Předsednictva výboru **Jednoty českých matematiků a fyziků**. Od r. 2014 pak místopředsedkyní České fyzikální společnosti. Během té doby jsem byla hlavním programovým organizátorem dvou Konferencí českých a slovenských fyziků, které se konaly v r. 2008 (Hradec Králové) a 2014 (Olomouc). Podílela jsem se na organizaci oslav **150 let činnosti Jednoty českých matematiků a fyziků** v r. 2012.

Od roku 2007 do r. 2014 jsem byla místopředsedkyní českého výboru **IUPAP**.

Byla jsem organizátorem dvou mezinárodních konferencí konaných v r. 2005, XXV Conference Physics in Collisions (PIC) pořádané v Praze a XXXV. International Symposium on Multiparticle Dynamics pořádané v Kroměříži.

Od r. 2009 do r. 2012 jsem byla členkou Výkonného výboru (**Executive committee**) experimentu H1 v DESY v Hamburku. Tento Výkonný výbor řídil práci na H1 experimentu v DESY, jehož se zúčastňovalo asi 300 fyziků z více než 40 světových laboratoří.

V r. 2015–2016 jsem se účastnila činnosti osmičlenné skupiny - **Strategy review group** při Evropské fyzikální společnosti (**European Physical Society**), vybrané z několika evropských států, která připravovala strategii dalšího rozvoje EPS pro léta 2016 až 2020.

Od r. 2012 – dosud, pracuji jako členka hodnotícího panelu **European Research Council PE2 – Fundamental constituents of matter** v Bruselu a zúčastnila jsem se dvou kol hodnocení prestižních evropských projektů, třetí kolo proběhne letos na podzim.

Příloha č. 4

Různé

RNDr. Alice Valkárová, DrSc.

Studijní pobyty:

1973-1980 Spojený ústav jaderných výzkumů, Dubna, SSSR

1978 - červen 14 dní, pobyt na Univerzitě v Helsinkách, Finsko

1988 – červenec-říjen, tříměsíční pobyt v Rutherford Laboratory, Abingdon, Británie

1989 – tříměsíční pobyt, Laboratoř DESY, Hamburg, Německo

1990-1991 roční pobyt v Laboratoři DESY, Hamburg, Německo

Během let 1992-1995 tři tříměsíční pobyty v DESY, Hamburg, Německo

1996-1997 roční pobyt v Laboratoři DESY, Hamburg, Německo

Prezentace na mezinárodních konferencích během posledních 5 let:

- 1) **Diffraction at HERA**, High energy Physics at LHC Era, Valparaiso, Chile, January 2016
- 2) **Diffraction at HERA**, 45th International Symposium on Multiparticle Dynamics, Kreuth, Germany, October 2015
- 3) **Hard diffraction at HERA**, Workshop on forward physics and high energy scattering, Nagoya, Japan, September 2015
- 4) **Review of HERA results on hard diffraction**, 16th conference on elastic and diffractive scattering, Borgo, Corsica, July 2015
- 5) **H1 and ZEUS results**, Future Physics with HERA data, Hamburg, Germany, November, 2014
- 6) **Low-x and diffraction at HERA**, XXXth International Workshop on High Energy Physics, Protvino, Russia, June 2014
- 7) **Hard probes in diffractive DIS at HERA**, Low x workshop, Kyoto, Japan, June 2014
- 8) **Hard diffraction at HERA**, 15th workshop on elastic and diffractive scattering, Saariselka, Finland, September 2013
- 9) **Recent soft diffraction results from HERA**, 15th workshop on elastic and diffractive scattering, Saariselka, Finland, September 2013
- 10) **Diffractive dijet photoproduction with a leading proton at HERA**, Low x workshop, Rehovot, Israel, July 2013
- 11) **Exclusive and diffractive observables at small-x at the LHeC**, Low x workshop, Rehovot, Israel, July 2013
- 12) **Measurement of inclusive diffraction using LRG method**, Low x workshop, Paphos, Cyprus, June 2012
- 13) **Recent results from HERA**, High Energy Physics at LHC Era, Valparaiso, Chile, January 2012

- 14) **Inclusive and dijet diffractive production at HERA**, 14th workshop on elastic and diffractive scattering, Qui Nhon, Vietnam, December 2011
- 15) **Particle production in ep Collisions at HERA**, Hadron Structure 2011, Štrba, Slovakia, June 2011
- 16) **Factorisation in diffractive photoproduction at HERA**, Low x workshop, Santiago de Compostella, Spain, June 2011.

Od r. 2008 **Fellow of Institute of Physics** (IOP - Fyzikální společnost Velké Británie.)

Od r. 2011 členka **Vědecké rady Přírodovědecké fakulty Univerzity Hradec Králové**.

2006 - 2014 předsedkyně **České fyzikální společnosti** a členka Předsednictva výboru **Jednoty českých matematiků a fyziků**.

Od r. 2014 místopředsedkyně **České fyzikální společnosti**.

2007 -2014 místopředsedkyně českého výboru **IUPAP(International Union of Pure and Applied Physics)**.

2015 - **cena Milady Paulů** udělovaná MŠMT za výzkumnou práci v oblasti fyziky.

Souhlas s kandidaturou na člena předsednictva
Grantové agentury České republiky

Potvrzuji, že souhlasím s kandidaturou na člena předsednictva Grantové agentury České republiky.

Zároveň souhlasím s případným navržením na funkci předsedy Grantové agentury České republiky.

V Praze dne ...14.9.2016.....

.....
RNDr. Alice Valkárová, DrSc.
(podpis)

Příloha č. 6: Doporučení navrhovatele

RNDr. Alice Valkárová, DrSc. je aktivně působící vědkyně v oboru fyzika. Dosáhla mimořádných výsledků v experimentální subjaderné fyzice, za něž se těší zaslouženému uznání doma i v zahraničí. Dlouhodobě pracuje v mezinárodních týmech a je významným členem skupiny experimentu H1 na collideru HERA v DESY (Hamburg). Podílela se na publikování více než 250 článků v časopisech s impaktním faktorem a více než 300 článků v recenzovaných časopisech. Celkový počet citací prací, jichž je spoluautorkou, přesahuje 9 500.

Alice Valkárová má dlouholetou zkušenost z práce v grémiích zabývajících se hodnocením vědy. Velký kus práce odvedla v rámci působení v expertních a poradních orgánech Grantové agentury ČR. V letech 2005-2009 byla členkou a později předsedkyní podborové komise 202 (fyzika), v letech 2009-2011 byla předsedkyní panelu 203 (Jaderná a částicová fyzika, fyzika plazmatu a nízkých teplot) a členkou Oborové komise věd o neživé přírodě. Od roku 2013 je předsedkyní panelu 203 a zároveň předsedkyní Oborové komise věd o neživé přírodě.

Od r. 2012 pracuje jako členka hodnotícího panelu **European Research Council PE2 – Fundamental constituents of matter** v Bruselu a zúčastnila se dvou kol hodnocení prestižních evropských projektů, třetí kolo proběhne letos na podzim.

Působení dr. Valkárové v expertních a poradních orgánech je považováno za výjimečně úspěšné, její odborná erudice, vynikající charakterové i řídicí schopnosti, efektivita a bezkonfliktnost jsou základem pro respekt, kterému se těší jak v komisích a panelech, v kterých působí, tak u expertů v oboru věd o neživé přírodě.

V letech 2009 až 2012 byla členkou Výkonného výboru (**Executive committee**) experimentu H1 v DESY v Hamburku. Tento Výkonný výbor řídil práci na H1 experimentu v DESY, jehož se zúčastňovalo asi 300 fyziků z více než 40 světových laboratoří.

V letech 2015-2016 se účastnila činnosti osmičlenné skupiny - **Strategy review group** při Evropské fyzikální společnosti (**European Physical Society**), vybrané z několika evropských států, která připravovala strategii dalšího rozvoje EPS pro léta 2016 až 2020.

RNDr. A. Valkárová, DrSc. patří mezi aktivní osobnosti české i mezinárodní vědecké komunity. V letech 2006-2014 pracovala jako předsedkyně České fyzikální společnosti a členka Předsednictva výboru Jednoty českých matematiků a fyziků (JČMF). Iniciativně a úspěšně rozvíjela kontakty České fyzikální společnosti JČMF v zahraničí, zejména u jejích nejvýznamnějších partnerů - European Physical Society (EPS), britského Institute of Physics (IOP) a Deutsche Physikalische Gesellschaft (DPG). Od roku 2014 je místopředsedkyní České fyzikální společnosti a od roku 2007 také místopředsedkyní českého výboru International Union for Pure and Applied Physics (IUPAP).

V roce 2015 obdržela A. Valkárová za celoživotní přínos vědě (výzkumnou práci v oblasti fyziky) cenu Milady Paulů udělovanou MŠMT.

Alice Valkárové představuje neokázalou, praktickou demonstraci toho, jak prospěšná je práce žen ve fyzikálních oborech i v řídicích funkcích v oblasti vědy.

Jsme přesvědčeni, že RNDr. Alice Valkárová, DrSc. jako respektovaná vědecká osobnost s rozsáhlými zkušenostmi z práce v mezinárodních vědeckých týmech a hodnotících grémiích je mimořádně kvalitní kandidátkou do předsednictva GA ČR.

V Praze dne 16. září 2016

Univerzita Karlova
Matematicko-fyzikální fakulta
děkanát
121 16 Praha 2, Ke Karlovu 3
IČ: 00216208, DIČ: CZ00216208
(3)

prof. RNDr. Jan Kratochvíl, CSc.
děkan Matematicko-fyzikální fakulty UK

Příloha č.7

Koncepce kandidáta o působení v Předsednictvu GAČR

RNDr.Alice Valkárová, DrSc

Mé zkušenosti s Grantovou agenturou ČR (GA ČR) sahají až do roku 2005, kdy jsem se stala členkou Podoborové komise GA ČR hodnotící projekty z částicové a jaderné fyziky. GA ČR, založená v roce 1992, byla významným způsobem modifikována Reformou výzkumu, vývoje a inovací v ČR z roku 2008. Záměrem reformy bylo zmenšit roztržitost financování výzkumu z veřejných prostředků, omezit počet poskytovatelů a podpořit aplikovaný výzkum. V důsledku toho byla GA ČR pověřena podporou grantových projektů výlučně základního výzkumu. Po r. 2008 došlo tedy k řadě změn provedených v rámci GA ČR, byla změněna vnitřní struktura GA ČR, např. zrušením Podoborových komisí a zavedením hodnotících panelů a Oborových komisí, byl přehodnocen a inovován celý proces hodnocení návrhů projektů. Velká pozornost byla věnována úpravě hodnotícího procesu tak, aby se minimalizoval střet zájmů a zvýšila nezávislost hodnocení. V těchto změnách se vedení GA ČR inspirovalo hodnotícími procesy všeobecně používanými v zahraničních grantových agenturách, zejména v Evropské výzkumné radě (ERC). Na druhé straně má proces hodnocení projektů v ČR svá specifika plynoucí z relativně malé komunity vědecké obce daného oboru a malého počtu výzkumných organizací zabývajících se danou tematikou, proto nebylo ani možné všechny postupy uplatňované v ERC bez rozmyslu přejímat.

Nově zavedený panelový systém výrazně omezil riziko klientelizmu, zajistil vzájemnou kontrolu nezávislosti hodnocení v rámci panelu a zvýšil účinnost procesu hodnocení zavedením dvoufázového systému hodnocení. V souvislosti s tím byla rovněž zpřísněna kritéria výběru členů panelu a změněn systém jejich odměňování. Postupně došlo k zavedení omezujících pravidel ve věci podávání návrhů projektů pro předsedy a místopředsedy panelů a byly zavedeny odměny pro zahraniční oponenty. Na základě připomínek upozorňujících na větší úspěšnost podávání projektů u členů panelů se významně zpřísnil hodnotící proces pro tyto návrhy, a to následným oslovením dalších nezávislých zahraničních expertů.

V posledních letech sice výše prostředků, které GA ČR jako poskytovatel účelové podpory základního výzkumu získávala, rostla (např. v r.2016 ve srovnání s rokem 2015 o ~6 %), ale díky zavedení mezd jako povinné součásti nákladů, které vedlo k navýšení prostředků na projekty, úspěšnost podaných projektů klesala (z ~36 % v roce 2009 na ~17 % v roce 2013). Kromě toho byla ukončena činnost některých agentur financujících základní výzkum (např. GA AV). V důsledku toho se GA ČR stala jediným subjektem, kde je možné o podporu projektů základního výzkumu žádat. Navýšení rozpočtu GA ČR nekompenzovalo ztrátu plynoucí ze zrušení prostředků z těchto zdrojů, což vyústilo ve zvýšení počtu podávaných nových projektů do GA ČR. Tento stav vyvolal řadu připomínek a velkou nevoli v řadách vědecké obce. Situaci nijak neprospělo to, že pokles úspěšnosti žadatelů nebyl dostatečně včas zveřejněn a vysvětlen. V posledních letech se díky mnoha krokům, které provedlo nové vedení GA ČR, situace stabilizovala a počet udělených projektů opět vzrostl na ~27 % (viz např. <https://gacr.cz/seznam-navrhu-projektu/>).

V této souvislosti je třeba uvést, že účelové financování by nemělo nahrazovat nedostatky ve financování institucionálním, mělo by je pouze doplňovat a jeho hlavní náplní by měla být zejména podpora excelentního výzkumu. V současné době však není v ČR podíl

institucionálního financování (asi 50 %) zdaleka optimální, což také vede k výše uvedeným problémům. Situaci také nepomáhají velmi časté turbulence, ke kterým dochází s každým novým politickým vedením, majícím odlišné představy o financování základního výzkumu než vedení předešlé.

Mé náměty, na co by se měla GA ČR v budoucnosti zaměřit, případně, co by se mohlo změnit:

1. Bylo by vhodné pokračovat v **obnovení důvěry v činnost GA ČR ve vědecké komunitě**. Koncepční změny (např. změny pravidel pro podávání návrhů projektů) by měly být nejdříve a s dostatečným předstihem diskutovány uvnitř GA ČR (zejména na jednáních Vědecké rady, ale i s Oborovými komisemi a uvnitř panelů) a po jejich odsouhlasení včas zveřejněny. V tomto směru se situace během posledních dvou let stabilizovala a výrazně zlepšila.
2. Vzhledem k tomu, že rozpočet GA ČR určuje rozsah prostředků věnovaných na podporu základního výzkumu ze státního rozpočtu na VaVal, by mělo vedení GA ČR v rámci možností **usilovat o pravidelné zvyšování prostředků** na účelovou podporu základního výzkumu a ve vnitřní struktuře přidělovaných prostředků postupně navyšovat podíl prostředků určených na projekty podporující mladé a perspektivní vědecké pracovníky. V dokumentu Koncepce činnosti Grantové agentury ČR do r. 2020 je jejich podpora uváděna jako jeden z hlavních cílů.
3. Sociologický ústav AV ČR již několik let upozorňuje na **nedostatek počtu žen** na všech úrovních hodnotícího procesu v GA ČR. Tento nedostatek je však způsoben především nedostatkem počtu nominací žen z příslušných institucí. GA ČR by měla a priori oslovovat instituce, z nichž přicházejí nominace a vyzývat je, aby ve svém návrhu více zohlednily přítomnost ženských kandidátek.
4. Jednou z dalších priorit činnosti GA ČR je rozvíjení mezinárodní spolupráce. Úroveň mezinárodní spolupráce a hodnota podávaného projektu z hlediska mezinárodního srovnání jsou posuzovány během hodnocení standardních i juniorských projektů. V některých oborech ale stále v ČR převládá orientace na místní zdroje a určitá neochota se zapojit do mezinárodních výzkumných týmů. Toto ovšem oslabuje celkovou pozici základního výzkumu ČR v mezinárodním kontextu a to jak z pohledu zahraničních partnerů ve výzkumu, tak i z pohledu veřejného. GA ČR usiluje o rozvoj této spolupráce formou tzv. Mezinárodních (bilaterálních) projektů a „Lead Agency“ projektů, kde má GA ČR uzavřenou spolupráci s některými státy jako je např. Německo, Tchajwan, Rakousko atd. Bylo by velmi žádoucí stávající **mezinárodní spolupráci nejen posílit, ale ještě ji rozšířit i na další státy**, např. Polsko, Francii atd.

Návrhy, k eventuálním výhledovým změnám ve vzdálenější budoucnosti:

5. **Neměnit pravidla pro podávání návrhů projektů pro období alespoň tří let.** Vědecká obec si velmi stěžuje na neustálé změny v zadávací dokumentaci (i když se situace v poslední době zlepšila) ale hlavně ve vykazování využití finančních prostředků u běžících projektů. To je způsobeno zejména tím, že probíhá proces doladování pravidel, kdy GA ČR reaguje na připomínky zaznívající ze stran odborné veřejnosti. Přesto by bylo žádoucí zmrazit pravidla na nějakou dobu, přinejmenším ta, která se týkají vykazování financí běžících projektů. Eventuální další změny pravidel by měly být kvalitně připraveny, prodiskutovány, případně pilotně odzkoušeny a teprve následně, s časovým předstihem před vyhlášením soutěže, zveřejněny. Dlouhodobá koncepce přispěje k dalšímu zvýšení důvěry a k celkové stabilizaci

grantové soutěže. V tomto směru došlo během posledních dvou let k významnému zlepšení, radikálně poklesl počet projektů zamítnutých z ryze formálních důvodů.

6. Počet úspěšných financovaných projektů se odvíjí od celkového počtu projektů podaných do daného panelu a tím i do příslušné Oborové komise. Proces hodnocení vychází z toho, že se určité procento projektů vyřazuje v prvním a v druhém kole: čím větší je počet projektů podaných do daného panelu, tím větší může být počet projektů ohodnocených známkou A jako projekt určený k financování. Může se tedy stát, a také se v posledních letech stalo (zejména v OK humanitních věd), že z důvodu nedostatku institucionálního financování enormně vzroste počet podaných projektů daného oboru. Vzhledem k tomu, že finanční prostředky jsou omezené, klesne zároveň s tím počet financovaných projektů v jiném oboru. Může se tedy stát, že i jinak velmi kvalitní projekty z jiného panelu nebo Oborové komise nejsou z důvodu nedostatku prostředků financovány, zatímco v oboru, kde byl podán enormní počet projektů, jsou financovány i relativně podřadnější projekty. V Evropské výzkumné radě (ERC) se tato situace řeší tak, že a priori **je rozhodnuto nadřízeným orgánem, jaká částka se přidělí příslušným oborům**. Proto je ve chvíli rozhodování o udělování projektů v daných panelech, již známa celková finanční částka, kterou bude panel rozdělovat. V případě této změny by ale šlo o dlouhodobější proces, jehož příprava by vyžadovala nejen závažné změny v procesu přidělování prostředků GA ČR, ale i podstatnou změnu dosavadní legislativy. Je jasné, že o rozdělování finančních prostředků podle jednotlivých oborů by nemohla rozhodovat GA ČR, ale nadřízený orgán a to podle priorit, které by byly stanoveny v dlouhodobých plánech rozvoje vědy v ČR.
7. Postupně **připravit koncepci dvoukolového systému hodnocení**, kdy v prvním kole navrhovatel zpracuje stručný návrh, definuje téma svého projektu, rámcově vymezí postup řešení a finanční nároky. Návrh pro první kolo je tedy pro navrhovatele administrativně méně náročný, nezatěžuje hodnotitele studiem rozsáhlého návrhu projektu. Navrhovatelé projektů, jejichž myšlenka byla shledána nosnou, jsou pak vyzváni ke zpracování veškeré dokumentace návrhu projektu (průběh řešení, životopisy, bibliografie, finanční prostředky a jejich zdůvodnění atd.). Dvoukolový systém by byl výrazně úspornější z hlediska nákladů i pracnosti jak u navrhovatele, tak i u hodnotitelů. Koncepce dvoukolového systému hodnocení by ovšem byla výraznou změnou dosavadních pravidel veřejné soutěže a vyžadovala by i odpovídající změnu legislativy. Šlo by tedy o dlouhodobý úkol, jehož příprava a následná realizace by musely být velmi dobře promyšleny a ve vědecké komunitě prodiskutovány. Podobný dvoukolový systém se ale dobře uplatňuje např. v procesu hodnocení projektů v ERC.
8. Uvážit možnost **redukce v projektu navrhovaných finančních prostředků**. Taková procedura je např. začleněna do vybírání projektů v ERC. Aby se předešlo argumentaci, že s přidělenými (redukovanými) prostředky není možné dosáhnout výsledků uvedených v projektu, musel by být navrhovatel osloven, zda souhlasí s udělením projektu i za těchto změněných finančních podmínek.

Při své práci v Předsednictvu GA ČR bych mohla zúročit své zkušenosti, které jsem získala během mého dlouhodobého působení v orgánech GA ČR a to jak v panelech, tak i v Oborové komisi přírodních věd, kde jsem několik let zastávala funkci předsedkyně.

Kromě toho jsem získala řadu zkušeností v ERC, kde jsem několik let působila a stále ještě působím - jsem členkou jednoho z hodnotících panelů (PE2-Fundamental constituents of matter). Řadu dalších zkušeností v týmové práci sem získala i jako členka mezinárodního experimentu, na jehož práci participovalo přes 40 mezinárodních laboratoří. Last not least jsem se podílela i na aktivitách Evropské fyzikální společnosti (EPS) – (např. v komisi plánující její činnost do r. 2020), která sdružuje 42 národních společností s více než 120 tisíci členy.

Domnívám se, že v současné době je GA ČR stabilizovanou institucí, to však nevylučuje některé úpravy ve smyslu předchozích návrhů. Bude mi samozřejmě ctí, když se na činnosti GA ČR a doladování jejího působení budu moci podílet.

V Praze 20.7.2016

RNDr. Alice Valkárová, DrSc